

شايلىۋغانى كوردان و ئىش وئازارى كوردە پەنابەرەكانى ئالتاش

مەجىد دىنيا

diyako_8@hotmail.com

رۆژگارى زانكۆ برادەرىكى خانەقېنىم ھەبوو، ھەموو جارى دەيووت "ئەي كوردىلە فرە عەجايەبن لە ھەج كۆي تەپل بىشەفن ئەيە ئىتر دەسەگرن و عەرزە كوتن". ديارە ئەمە تەنيا قسەى ئەو نىە وزۆر جارى تىرىش لىرەو لەوى ئەمەمان بەرپودادەدەن كە كورد زۆر جار بەموناتسەبەو بىموناتسەبە بەس كۆيى لە دەنگى تەپل بىت لەخۆو ھەماس دەيگرىت و دەسەگرىت ھەلپەپەرىت. ھەركەسىك گەر ئەم دوایيانەو لەسەرۋوبەندى ھەلبژاردنەكانى عىراق و كوردستاندا، سەرنجى میدياو راگەياندنەكانى حىزبە دەسەلاتارەكانى كوردستانى دابىت ئەو پاستىيەى باش بۆ دەردەكەويت. سەيرەكە لای كوردانى ھەندەران بوو كە لەتەواوى ئەو ولاتانەى دەنگدانى تىدباوو، بەشىك لەكوردان زىاتر ھەوادارانى حىزبەكان بەشيوەيەكى سەيرو دوور لەئادابىكى ئاسايى لەبەردەمى سندوقەكانى دەنگدان بىزان. زىادەپروۆيى نىيە گەر بلىم لەخەلك و مىللەتىك دەچووین كەھىچمان نەدبىت.

ئى باشە ھەلبژاردن شايلىۋغانى بۆ جىيە؟ باشە خۆ عەرەبەكانىش بۆدەنگدان چوون بەلام عەرەبىكىمان نەبىنى بەعەگالودشداشەو ھا..خوتى..ھا..بكات.من كە ئەو دىمەنانەم دەدى لەلایەكەو ھە قاقا پىكەنىم دەھات ولەلایەكى تىرىشەو ھە گریانم بۆ ساويلكەيى و خۆشباوھەپى كورد دەھات. ديارە راگەياندنەكانى كوردستانىش بەتايبەتى كوردسات و كوردستان تى. قى دەقاودەق ئەو كەيف و بەزمانەيان دەگواستەو، بۆيە ھەركەسىك كە سەيرى ئەو كەنالانەى دەكرد دەيووت ديارە شتىكى زۆر گرنگ روويداوه، خەلك ھەبوو وای دەزانى جارى دەولەتى كوردى دراو ھەبۆيەكورد وا ورووژاوه. پىرسىارى زۆر سادە ئەوئەيە ھەلبژاردنى ھەرچىەك بى و بۆ ھەرمەبەستىك بىت ئايا ئەو دەھىتى و ھەكو كورد لەدەرەو ھەلناو ھە كرديان..ديارە لەكورتىن و لەئامدا نەخىر. خوا رەحمى كرد دەنا خەرىك بوو ھەلمەتى ھەلبژاردن لەجەنگى ساردەو ھەبگوازىتەو ھەبۆ جەنگى گەرم، تەنيا شتىك جىگەى دلخۆشى بوو ئالای كوردستان جىگەى بەئالاکانىتر لىژكردبوو ئەوئەيش بەتايبەتى لە دەرەوئەى ولات. دواى ئاشكرا كردنى دەنگەكان و بەدوومبوونى لىستە ھاوبەشەكەى دوو حىزبەكە شۆستەكانى شار بەتايبەتى شارى سلىمانى و كەركوك رى بە رى نەدەكەوت. گەرچى خەلك ئازادە لەوئەى چۆن پىادەى خۆشەكانى خۆى دەكات، بەلام كارسات لەوئەدایە كە حىزب پاش ئەو ھەموو ئەزموونە تالە رىگە بەئەندام ولایەنگرانى خۆى بدات بۆ كارى شەپە پەرو. خەلك ھەموو ئەزموونى رابووردوويان لەبىر چۆو كە چى پەيتا پەيتا وىتەكانى تالەبانى و

بارزانىان ماچ دەكرد. سەيرو سەمەرەكە لەوئەدایو خەلك لە لایەكەو دەنگى دەدا بۆ پەرلەمانى عىراق و خۆى دەكردەو بە عىراقى، لەلایەكى تىرىشەو دەنگى دەدا بۆسەر بەخۆيى كوردستان. بەپىيى چاوپىكەتنى رۆژنامەكان، ھەندى دەنگى داو ھەبۆ ئەوئەى جارىكىتر ئەنفال نەكرىتەو، زۆرن وتوويانە بۆئەو دەنگمان دا تا جارىكىتر نەكەوئەو ھەبۆ دەستى عەرەب. خەلك بەقوربانى تالەبانى دەبىت و وىتەكەى ماچ دەكات كەدەبىتە سەرۆكى ئەو عىراقەى تا بىكاتەو بەئىزدەستەى عەرەب، ئەو عىراقەى كە كورد نەخۆشى تيا بىنيو ھەبۆ نەخۆشىشى تيا دەبىنى، ئەو عىراقەى كە ھەرگىز كورد تيايا نابىت بەبراى عەرەب، ئەو نىيە لەو عىراقەى دەنگتان بۆدا كورد ھەك كارە كۆرپە سەردەبەرىت، ئەو عەرەبە چاوپەشەى بە عەشیرەتىكەو ھاتۆتە سەر مولك و مالى كورد كەچى ئىستا ئامادە نىيە مولك و مال بۆ خاوەن مال بگەپىتەو، گەر ھىنانى تاوانى سەدام بوو خۆ نەگەرەنەوئەيان تاوانى سەدام نىيە...ئاخ گوران لەكۆيى، خۆزگە جارىكىتر زىندو دەبووتەو ھەبۆ وچاويكت بەوشىعەرەدا دەخشانە كە بۆ عەرەبە چاوپەشەكانى برات وتتن. ئەو نىيە نەمەك بەھەرامىكى ھەك مشعان جىورى داواى اقامە بۆ عەرەبى نىشتەجىگراو دەكات. ئەوئەى لای من مەبەستە ئەوئەى لەگەرمەى ئەو شايىو لۆغانەيەدا، برا كوردە پەنابەرەكانى رۆژھەلاتى كوردستان لە كەمپى ئالتاش

بەدەستى غەربە چاۋرەشەكانتان، ئەوئەتا بەبەرچاۋتەنەۋە سەردەبەرپىن، جىنۇسايد دەكرىن، ئەتك دەكرىن، دەربەدەردەكرىن، ويژدانى مردوۋى يەك كورد نىيە گوييان ليېگريٲ. ھاوارو دادايانەۋ داۋاى رزگاركردن و فرىاكەۋتن دەكەن، كەچى مىللەتى ئىمە لەشايلىۋغانى خۇى ناكەۋىٲ خۇزگە ئەۋ بەزمە بۇ دەۋلەتى كوردىش بۋايە قەيدى نەبوۋا. ئەۋئەتا بەشېك لەرۋلەكانى ئەم مىللەتە بەئىگرى شۇفېنئانەى غەرب دەسوۋتېنرېن، تەنیا تاۋان كەھەيان بىٲ كوردبوۋنئانە، كەچى ھەردوۋ حكۋمەتى ھەرىمى كوردستان و دەزكا راگەياندەنەكانيان خۇيان لەئاست موعانانى ئەۋ پەناھەندە كوردە بېكەس و چارە رەشانە كەر و گىل كرېۋو، بچوكترىن ھەۋلىكىان نەداۋە بۇ رزگاركردى گيانى كوردە ھاۋخوینەكانيان. لەكاتىكدا چ حكۋمەتى ھەرىم ۋئەۋ كوردانەش لە حكۋمەتى عىراقدان، گەر مەبەستيان بىٲ دەتۋانن شنىكىان بۇكەن. ھەردوۋ حكۋمەتى ھەرىم لە كاتى بوۋمە لەرزەكەى (بەم)ى ئىراندا بۇ خۇ شىرىن كوردن لای عەمامە بەسەرەكانى ئىران كەۋتنە سوۋال و سەدەقە كۆكردنەۋە، چەندىن تېلە پىداۋىستى و ھەزاران دۇلارىان بە ئىران بەخشى. لەۋەش مەپرسە ئەۋ يارمەتیانە چىيان لىھات! كەچى بۇ كوردە پەنابەرەكانى رۇژھەلات چونكە كوردن و ئىشيان پىيان نابىٲ تا ماستاۋيان بۇكەن. بۇيە تانىستا ھاوارو نالەى ئازارەكانى ئەۋان ويژدانى سربوۋى لىپسراۋانى كوردى نەبزواندوۋە. ئاخرسەد حكۋمەتى كوردى بەكۆمەلىك مرۇقى ئاۋارەۋ بېكەس لەسەراسەرى دۋنیا چى كە ئەۋ حكۋمەتە، مەبەستى نەبىٲ يان لەبەر خاترى خاترداران لایەكىان لىبكاتەۋە، نەك ئەۋە تەنەنەت نەۋىرىٲ لە راگەياندەنیشدا باسبان بكات. پىم وایە ھىچ مىللەتىك ھىندەى مىللەتى كورد ھەستى بۇ ھاۋخوینەكانى خۇى سارد و ھەستى نەتەۋەبىشى كزولواۋز نەبىٲ. كارەسات لەۋەدايە كۆمەلەيەك بەناۋى كوردستانەۋە دامەزرابىٲ كەچى كىشەى كۆمەلىك ئىنسانى كورد بە كىشەى خۇى نەزانى. خەلكى كوردستانى باشوور دەبىٲ ھەرگىز چاكەۋ بەدەنگەۋە ھاتنى مەردانەى خەلكى كوردستانى رۇژھەلاتيان لە كۆرەۋەكەى سالى 91دا لەياد نەچىٲ. ئەمپرۇ ئەركى سەر شانئانە بەھەر نرخیك بىٲ ھەۋلى رزگاركردى گيانى ھاۋخوینەكانيان بەدن تا لەچنگى رەشى شۇفېنئانەى غەرب دەريان بەيىن. بەقەۋلى رۇژنامەيەكى فەرەنسى ئىستالە كوردستان پارە ھەلرشاۋە"گەر حكۋمەتى ھەردوۋلاۋ ئەۋ لىپسراۋانەى كە گىرفانئان ھەرگىز پرنابن بەشىكى زۆر كەم لەۋ پارە ھەلرشاۋەى كوردستان تەرخان بكەن، دەتۋانن گيانى ھەزاران ئىنسانى كورد لە ژىر رەحمەتى چەقۇى كولى عىژدان تۆپىۋەكانى شۇفېنئانەى غەربەكان رزگار بكەن. با گەر خۇمان بە مرۇف و كورد دەزاننن ويژدانى كوردانەمان بمانجولئىنى و فرىاي پەنابەرە كوردەكانى ئالتاش بكەۋىن. دلئايان ئىمە مىللەتىكى بېكەسىن تەنیا خۇمان دەتۋاننن فرىاي يەكتر بكەۋىن.